

๗

มิกคารมารดา

LD

ปณະที่มิกเรศเรชฐีกำลังบริโภคนอนอยู่ นั้น นางวิสาขา ได้ยืนพุดอยู่ด้านหลัง ทั้งสองได้เห็นพระภิกษุกำลังเดินบิณฑบาตมายังหน้าเรือนของตนเรศเรชฐีทำเป็นมองไม่เห็น เพราะกลัวพระจะมาขออาหารแต่นางวิสาขาไม่มีความคิดเช่นนั้น เพราะเธอเป็นผู้มีบุญเป็นพระโสดาบันตั้งแต่ ๗ ขวบ จึงเดินด้วยอาการ

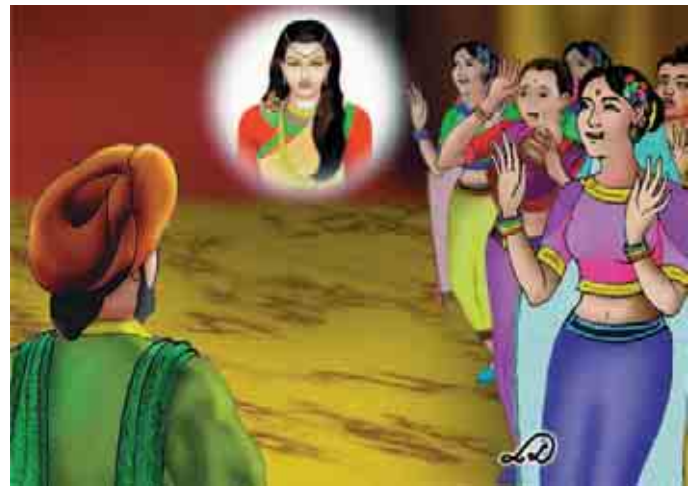
สงบเสงี่ยม สง่างาม ไปหาภิกษุรูปนั้น ส่วนท่านเรศเรชฐีก็เมินหน้าไปอีกทางหนึ่งแล้วบริโภคนอาหารต่อไป

นางวิสาขาว่า มิกเรศเรชฐีกำลังทำเป็นมองไม่เห็น จึงกล่าวดั่ง ๆ กับภิกษุรูปนั้นเพื่อให้มิกเรศเรชฐีได้ยินด้วยว่า “นิมนต์พระคุณเจ้าไปข้างหน้าเถิด บิดาของสามิตฉันทน์กำลังบริโภคนอนของเก่าอยู่” มิกเรศเรชฐี เมื่อได้ยิน

นางวิสาขาว่า ตนบริโภคของเก่า ก็โกรธ หัวใจสับสนคิดแรง
โลहितขึ้นหน้า วางมือจากการบริโภค สั่งคนรับใช้ให้เอา
อาหารไปเททิ้ง และสั่งให้ขับไล่นางวิสาขาออกไปจาก
เรือนของตนโดยเร็ว

พวกบริวารในเรือนล้วนเป็นคนของนางวิสาขา
จึงไม่มีใครทำตามคำของท่านเศรษฐี แต่เธอก็ยังคง
สงบเสถียร สง่างาม พูดด้วยน้ำเสียงเรียบ ๆ ขึ้นว่า
“คุณพ่อคะ ดิฉันจะไม่ไปด้วยเหตุเพียงเท่านี้ คุณพ่อจงให้

เชิญทนายทั้ง ๔ คนที่ติดตามดิฉันมา ให้มาช่วยตัดสินคดีนี้เถิด” เศรษฐีให้เรียกทนายทั้ง ๔ มา แล้วเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ทนายฟัง แล้วสรุปเองว่า ให้ไล่นางวิสาขากลับบ้านไป ทนายได้ฟังดังนั้นจึงถามนางวิสาขากว่า “ท่านพูดเช่นนั้นจริงหรือ” นางวิสาขตอบว่า “ดิฉันพูดว่า คุณพ่อของฉันทากำลังบริโภคของเก่า ของเก่ามิใช่หมายถึงของค้างคิน ของบูดเน่า ของไม่สะอาด แต่คำว่า ของเก่า

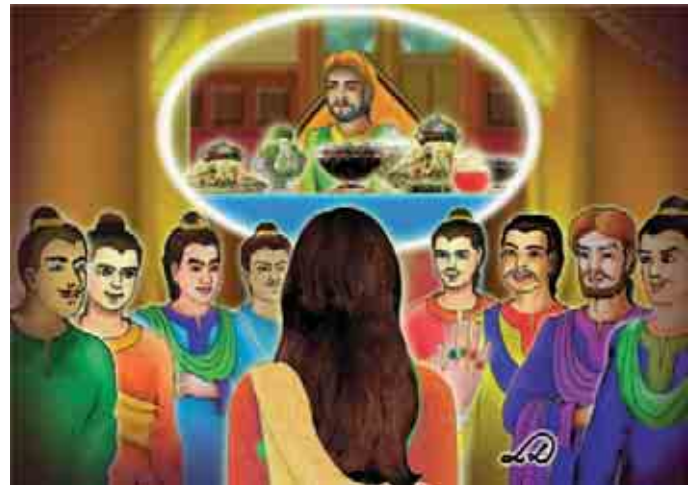

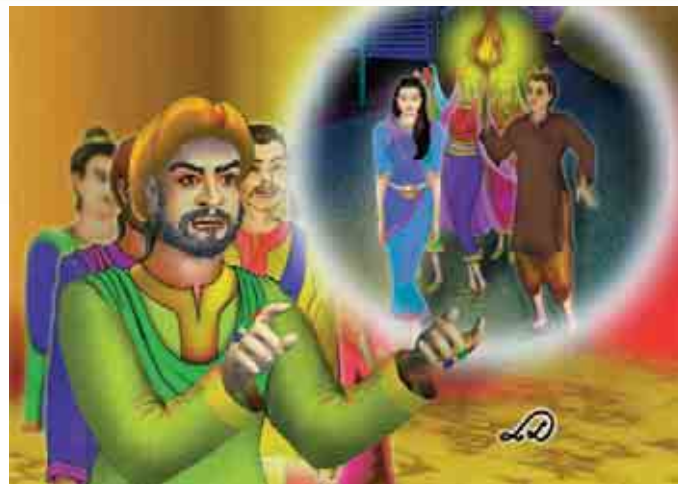

ของดิฉันนั้น หมายถึง คุณพ่อไม่ได้ทำบุญต่อในอัฐภาพ
นี้ ได้แต่บริโภคบุญเก่าอยู่ ดิฉันพูดอย่างนี้ผิดด้วยหรือ”

ทนายทั้ง ๘ คน เมื่อได้ยินนางวิสาขาพูดเช่นนั้น
จึงตัดสินใจว่า นางวิสาขาไม่มีความผิด จึงถามเศรษฐี
ว่า “ท่านเศรษฐีจะว่าอย่างไร เพราะสิ่งที่ท่านคิดกับสิ่ง
ที่นางวิสาขาคิดนั้น มันไม่ตรงกัน” เศรษฐีก็กล่าวว่า “ถ้า
อย่างนั้นเรื่องนี้ก็จบกันไป”

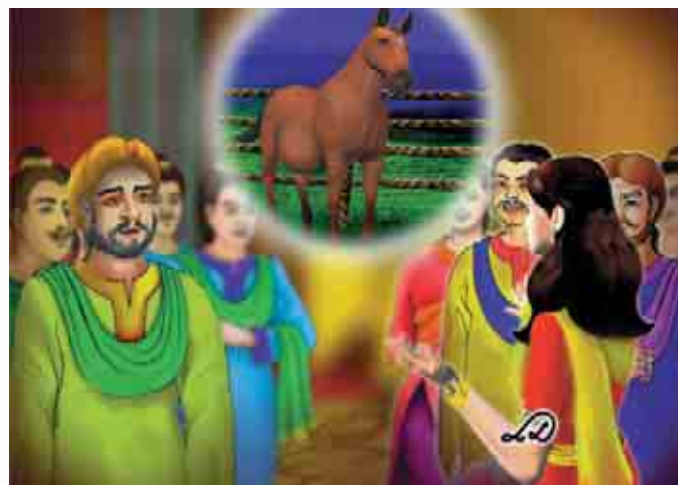
เศรษฐีกล่าวอีกว่า “แต่ยังมีอีกเรื่องหนึ่ง ในคืน

หนึ่งฉันเห็นนางวิสาขาร่วมด้วยบริวารชายหญิง ได้ลงไปทำอะไรที่หลังบ้านตอนกลางดึก เป็นผู้หญิงมีเรือนแล้ว ไม่น่าจะลงจากเรือนไปตอนดึก อย่างนี้ไม่สมควร”

นางวิสาขาก็บอกกับมิดารเศรษฐีและทนายว่า “คืนนั้นมีนางลาม่ม้าแสนรู้ตัวหนึ่งตกลูกแล้ว ดิฉันจึงนำบริวารชายหญิง ไปช่วยดูแลม้าม้าที่ตกลูก ดิฉันทำอย่างนี้ผิดด้วยหรือคะ” ทนายทั้ง ๔ คน จึงกล่าวกะเศรษฐีว่า “นางได้กระทำการที่หญิงรับใช้ในบ้านของท่านไม่ได้ทำ”

มิกเรศรฐีได้ฟังเหตุผลดั่งนั้นจึงกล่าวว่า “ก็แล้วไป”

“ถ้าอย่างนั้นมีอีกข้อหนึ่ง คือก่อนวันส่งตัวเจ้ามา อนุญาตให้โอวาท ๑๐ ข้อแก่เธอ ซึ่งเป็นโอวาทที่มีลบลมคมนัย เราฟังแล้วไม่เข้าใจ เรื่องนี้เธอจะว่าอย่างไร ไหนบอกมาซิ” นางวิสาขาได้ยืดยางนั้นก็ยิ้มด้วยความเบิกบาน แล้วกล่าวว่า

“ข้อที่ ๑ ไม่ควรนำไฟภายในออกไปภายนอก ไม่ได้หมายความว่า ข้างนอกมืดแล้วห้ามเอาไฟออกไป

ข้างนอก เพื่อไปส่องให้มันสว่าง แต่หมายถึงว่า มีเรื่องราวอะไรภายในบ้าน เช่น เห็นข้อบกพร่องของมารดาบิดาของสามี อย่าได้นำไปพูดให้ใคร ๆ ฟังเด็ดขาด

ข้อที่ ๒ ไม่ควรนำไฟภายนอกเข้าไปภายใน ก็ได้หมายความว่า เวลาที่ภายในบ้านไฟดับ แล้วห้ามเอาไฟข้างนอกเข้ามาส่องให้มันสว่าง แต่หมายถึงว่า ถ้าใครเขาพูดถึงเรื่องที่ร้อนใจ เช่น พูดถึงข้อบกพร่องของมารดาบิดาของสามี ก็ไม่ควรนำคำนั้น มาพูดต่อบ้านอย่าง

เด็ดขาด เพราะจะเอาความร้อนกร้อนใจมาให้สมาชิก
ทุกคนในบ้าน

ข้อที่ ๓ ฟังให้แก่คนที่ให้เท่านั้น หมายความว่า
ควรให้แก่คนที่เขายืมของไป แล้วเขานำของนั้นกลับมา
คืน

ข้อที่ ๔ ไม่ฟังให้แก่คนที่ไม่ให้ หมายความว่า
ไม่ควรให้แก่คนที่ยืมของไปแล้วไม่นำมาส่งคืน

ข้อที่ ๕ ฟังให้แก่คนทั้งที่ให้และไม่ให้ หมาย

ความว่า เมื่อญาติมิตรผู้ยากจน มาขอความช่วยเหลือ
เขาเหล่านั้นจะใช้คืนหรือไม่ใช้คืนก็ตาม ก็ควรจะ
สงเคราะห์ ให้สิ่งเหล่านั้นแก่ญาติผู้เดือดร้อน

ข้อที่ ๖ พึงนั่งให้เป็นสุข หมายความว่า เวลา
นั่งที่ใดก็ตาม เมื่อเห็นมารดาบิดาของสามี และสามีแล้ว
ไม่ควรจะลุกหนี ควรจะยิ้มแย้มแจ่มใสและให้การต้อนรับ

ข้อที่ ๗ พึงบริโภคให้เป็นสุข หมายความว่า
ไม่ควรรับประทานอาหารก่อนมารดาบิดาของสามี และ
สามี จงดูแลทุกคนให้ได้รับประทานอาหารก่อน แล้วตน

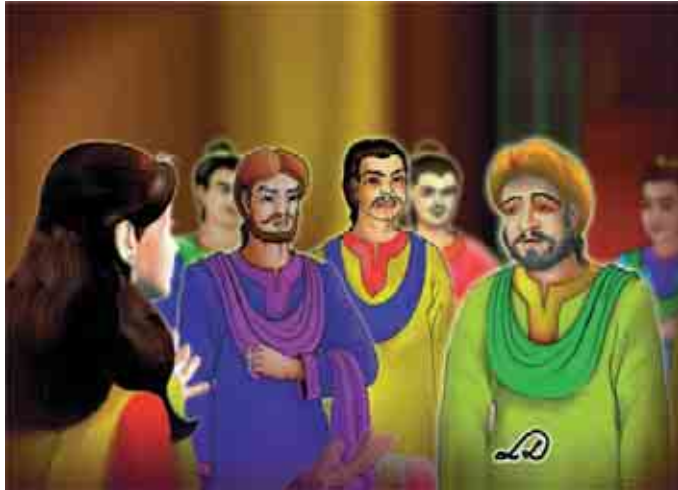
เองจึงค่อยรับประทานทีหลัง

ข้อที่ ๘ พึงนอนให้เป็นสุข หมายความว่า ไม่ควรนอนก่อนมารดาบิดาของสามี และสามีควรดูแลสิ่งต่าง ๆ ให้เรียบร้อยก่อน แล้วจึงเข้านอนทีหลัง

ข้อที่ ๙ พึงบำเรอไฟ หมายความว่า ให้คิดวามารดาบิดาของสามี และสามี เปรียบเสมือนกองไฟ ที่ให้ทั้งคุณและโทษ ดังนั้นเราควรดูแลและวางตัวให้ดี

ข้อที่ ๑๐ พึงนอนน้อมเทวดาภายใน หมายถึง

ความว่า มารดาบิดาของสามี และสามีก็เปรียบเสมือน
เทวดา สามารถบันดาลความสุขให้แก่เราได้ ดังนั้นจง
ดูแลให้ดี”

มีการเศรษฐีได้ฟังคำอธิบายของนางวิสาขา
แล้วก็เจียบ ยืนก้มหน้านิ่ง สำนึกผิด ทนายทั้ง ๘ คน ได้
ถามท่านเศรษฐีว่า “ความผิดของนางมีอีกไหม” ท่าน
เศรษฐีตอบว่า “ไม่มีแล้ว” ทนายจึงกล่าวว่า “ถ้าเช่นนั้น
เหตุไรท่านจึงให้ขับไล่นางวิสาขาผู้ไม่มีความผิดออก

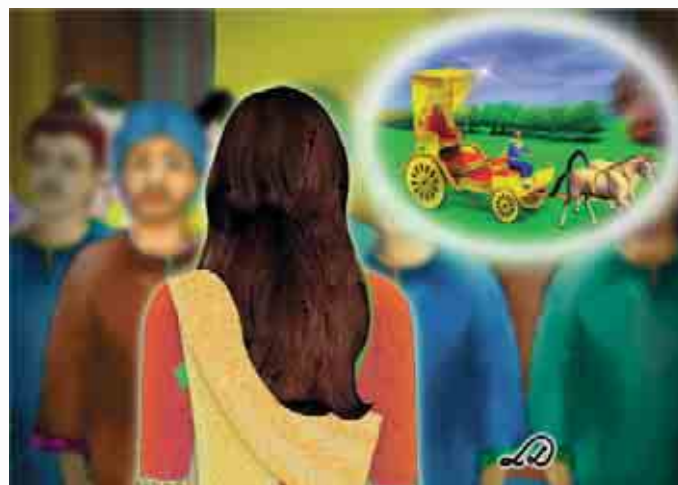

จากเรือนโดยไม่มีเหตุเล่า”

นางวิสาขาพูดกับทนายด้วยอาการสงบเสงี่ยมว่า “เมื่อพวกท่านตัดสินว่า ดิฉันไม่มีความผิด เพราะฉะนั้นดิฉันจะขอกลับไปอยู่กับมารดาบิดาของดิฉันดีกว่า” ไม่ใช่เธอน้อยใจ ไม่ใช่เธอแค้นใจ หรือเกิดทิวฏฐิมานะ แต่เธอกำลังจะสั่งสอนท่านมีการเศรษฐกิจทางอ้อม ด้วยความรักและปรารถนาดี

นางวิสาขาจึงสั่งให้บริวารของตนเก็บข้าวของ

เดินทางกลับ มิคารเศรฐฐีรีบเข้ามาขอโทษนางวิสาขา
กล่าวว่า “โอ ! พ่อเข้าใจผิด ไม่รู้ว่ามันเป็นอย่างนี้
ยกโทษให้พ่อเถิด” นางวิสาขา กล่าวว่า “ดิฉันยกโทษให้
อยู่แล้วค่ะ แต่ว่าดิฉันเป็นบุตรของธัญชัยเศรฐฐี ผู้มี
ศรัทธาในพระรัตนตรัย ถ้าดิฉันไม่ได้บำรุงภิกษุสงฆ์ และ
ถวายภัตตาหารแก่ท่าน ดิฉันอยู่ที่นี่ไม่ได้หรอก” เธอพูด
จากใจจริง แล้วก็ห่มจีวรไมคารเศรฐฐีด้วย มิคารเศรฐฐี
ตอบทันทีว่า “ขอให้ลูกวิสาขาทำนุบำรุงภิกษุสงฆ์ตามใจ
ชอบเถอะ ลูกจะทำอะไร พ่อยินดีทุกอย่างเลย”

เราจะเห็นว่า ท่านเศรษฐีเมื่อมีความเข้าใจที่ถูกต้องแล้ว จะมีความรู้สึกเบิกบาน ดวงปัญญาเริ่มฉายแสงสว่างขึ้นมา หลังจากถูกบดบังด้วยความไม่เข้าใจเป็นเวลานาน นางวิสาขาเป็นเหมือนแสงสว่างของพระจันทร์ในคืนวันเพ็ญ ที่มาส่องสว่างให้เกิดขึ้นกับบ้านของมิกคารเศรษฐี

หลังจากที่นางวิสาขาได้ทำความเข้าใจกับมิกคารเศรษฐีแล้ว นางจึงให้คนไปทูลนิมนต์พระลัมมา

ลัมพุทเจ้าและเหล่าสาวกให้มาในเรือนของตน ในวันรุ่งขึ้น เธอมีความปลื้มมากที่ได้จัดเตรียมภัตตาหารและเสนาสนะที่จะถวายเป็นสังฆทานแด่ภิกษุสงฆ์ โดยมีพระลัมมาลัมพุทเจ้าเป็นประมุข

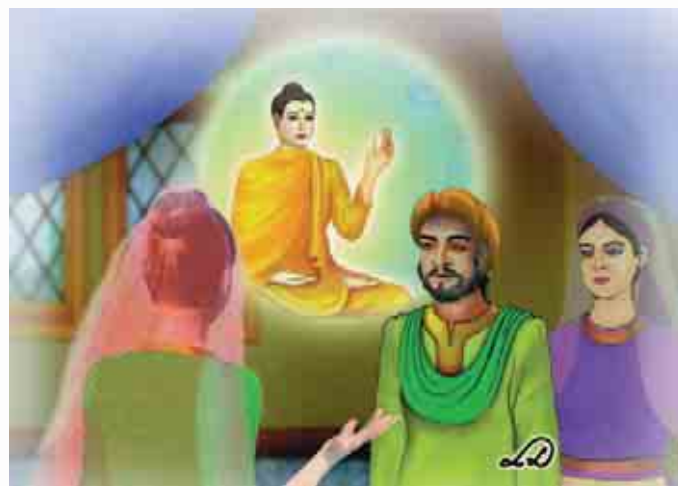
เมื่อถึงเวลาพระลัมมาลัมพุทเจ้าและเหล่าสาวกก็เสด็จมาเรือนของมิกเรศรัฐ โดยมีนางวิสาขาและบริวารออกมาต้อนรับ ส่วนนักบวชชีเปลือย เมื่อทราบเรื่องดังกล่าวจึงรีบมายังเรือนของมิกเรศรัฐ เมื่อ

ทุกอย่างพร้อมแล้วนางวิสาขาได้ใช้บริวารของตนไปเชิญ
 มิคเรศรฐีมาถวายภัตตาหาร นักบวชซีเปลือยก็ได้ห้าม
 ท่านเศรษฐีว่า “ท่านอย่าได้ไปหาพระสมณโคดมเลย”
 มิคเรศรฐีก็บอกคนรับใช้ของนางวิสาขาว่า “ให้นาง
 วิสาขาถวายเองเถิด” นางวิสาขาก็ได้ถวายภัตตาหารแด่
 พระสัมมาสัมพุทธเจ้าและเหล่าสาวกด้วยมือของตนเอง

หลังจากเสร็จภัตติกแล้ว นางวิสาขาก็ได้สั่งให้
 คนรับใช้ไปเชิญท่านเศรษฐี เพื่อมาฟังธรรมจากพระพุทธ

องค์ ฝ่ายนักบวชซีเปลือยก็บอกกับมิกเรศรชวี่ว่า “ถ้าท่านจะไปฟังธรรมก็ให้อยู่ภายนอกมาน อย่าให้พระสมณโคตมเห็นหน้า” มิกเรศรชวี่จึงเข้าไปฟังธรรมอยู่ภายนอกมาน ด้วยความเกรงใจนักบวชซีเปลือยนั้น

พระบรมศาสดาตรัสว่า “แม้ท่านจะนั่งนอกมาน ก็ตาม หรือนั่งที่บ้านคนอื่นก็ตาม ที่ภูเขาลูกโน้นก็ตาม เราถือว่าเป็นพระพุทเจ้า ย่อมทำให้ท่านได้ยินเสียงของเราได้” ดังนี้แล้วทรงแสดงอนุปพุทพิกถา ดุจจับต้นหว้าใหญ่

ให้ลั่นสะเทือน หรือดูยังฝนแห่งอมตธรรมให้ตกลงมา
ทำให้สิ่งที่เป็นมลทิน หลุดร่วงจากใจของท่านเศรษฐี

เมื่อพระพุทธองค์ทรงแสดงธรรมอยู่สาธุชนทั่ว
ทุกสารทิศ แม้จะอยู่เลยร้อยพันจักรวาล หรืออยู่ในภพ
อกนิษฐ์ก็ตาม ย่อมกล่าวประดุจเดียวกันว่า พระศาสดา
ทอดพระเนตรดูเราคนเดียว ทรงแสดงธรรมโปรด
เราคนเดียว แต่แท้จริงแล้วพระบรมศาสดาทรงทอด
พระเนตรดูทุกคน เหมือนกับตรัสกับบุคคลคนนั้น อุปมาว่า

พระพุทธเจ้าทั้งหลายเหมือนกับพระจันทร์ย่อมปรากฏเหมือนประทับยืนอยู่ตรงหน้า ชนทั้งหลายย่อมมองเห็นพระจันทร์ได้ชัดเจนเหมือนอยู่บนศีรษะของตน ฉะนั้น

เมื่อมีการเศรษฐกิจได้พึ่งพระธรรมเทศนานั้นแล้ว ก็ตั้งอยู่ในโสดาปัตติผล หมดความลังเลสงสัยในพระรัตนตรัย เลิกนับถือนักบวชชีเปลือย กลับมานับถือพระรัตนตรัยแทน เพราะว่าท่านเข้าถึงพระรัตนตรัยภายใน เป็นคนละคนกับมีการเศรษฐกิจคนเดิมคือ กายเดิม

แต่ใจใหม่ เป็นใจของพระอริยบุคคล ท่านเศรษฐีจึงได้ยก
ม่านขึ้นพร้อมกับเดินมาหานางวิสาข

ตอนนี้ไม่เกรงใจนักบวชชีเปลือยแล้ว รู้แล้วว่า
ทำบุญกับชีเปลือยแล้วไม่ได้อะไร เปลือยทั้งข้างนอกทั้ง
ข้างใน คือ ในใจก็ไร้แก่นสาร ไม่มีหลักธรรมอะไรเลย
ว่างเปล่า แล้วก็ตั้งนางวิสาขไว้ในตำแหน่งมารดา มิค
เรษฐีกกล่าวว่า “ขอเธอจงเป็นมารดาของฉันนับจากวันนี้
เป็นต้นไป” คือ เศรษฐีเกิดความรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณ

ของนางวิสาข แล้วก็เกิดความปลื้มปิติว่า “โอ้ ! การที่
เธอมาสู่ตระกูลของเรานั้น เหมือนพระจันทร์วันเพ็ญที่
ยังอากาศให้สว่าง เธอก็ทำให้ครอบครัวของเราสว่างไสว
ด้วยแสงแห่งธรรม”

ตั้งแต่นั้นมานางวิสาขจึงได้ชื่อใหม่ว่า มิค
รมารดา เพราะคุณธรรมของเธอสูง สมควรที่จะได้รับการ
ยกย่องว่าเป็น “แม่” เศรษฐีกล่าวยกย่องนางวิสาข แล้ว
ก็เข้ามาหมอบลงแทบพระบาทของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

กราบพระพุทธองค์ แล้วประกาศชื่อตนเองถึง ๓ ครั้ง
กราบด้วยและประกาศนามด้วย การประกาศชื่อตนเอง
เป็นการแสดงความเคารพอย่างสูงในสมัยนั้น เพื่อแสดง
ตนเป็นพุทธมามกะ แล้วกราบทูลต่อไปว่า “ข้าพระองค์
ไม่เคยทราบเลยว่าท่านที่บุคคลให้แล้วในพระพุทธศาสนา
มีผลมาก ข้าพระองค์ทราบผลแห่งทานในบัดนี้ เพราะ

อาศัยหญิงสะใภ้ของข้าพระองค์จึงทำให้ทราบว่า ท่านที่
ทำในทักษิณียบุคคลนั้นมีผลอันเลิศ เพราะทักษิณีย
บุคคลนั้นเป็นบุคคลผู้เลิศ เมื่อถวายทานแต่บุคคลผู้เลิศ
ย่อมได้ของอันเลิศ อันประเสริฐ โดยเฉพาะได้ฟังธรรม
อันเลิศจนกระทั่งบรรลुเป็นพระโสดาบัน เมื่อนางได้มาสู่
เรือนของข้าพระองค์ นางได้ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์เพื่อ

เกื้อกูล และนำมาซึ่งความสุขให้แก่ข้าพระองค์เป็นอย่างยิ่ง”

พระบรมศาสดาเมื่อเสวยภัตตาหารและทรงแสดงธรรมแล้ว นางวิสาขาได้ทูลนิมนต์พระศาสดาให้มาเสวยภัตตาหารในวันรุ่งขึ้นอีก และแม้ในวันรุ่งขึ้นภรรยาของมิคารเศรษฐีก็ได้บรรลุโสดาปัตติผล ตั้งแต่นั้น

มา ทุกคนในเรือนหลังนี้ก็ได้นำเพณฺฑทานในพระพุทฺธศาสนาเป็นต้นมา

